

Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ιερόθεος: Ο πλέον επιδραστικός και πολυμεταφρασμένος συγγραφέας στον χώρο της Ορθόδοξης θεολογίας

/ [Γνώμες](#)

Τό 2023 συμπληρώθηκαν 45 χρόνια από τήν έκδοση τοῦ πρώτου καί πολυμεταφρασμένου βιβλίου τοῦ Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου. Τό βιβλίο αὐτό, στό ὁποῖο προβάλλεται ἡ ἡσυχαστική παράδοση τοῦ Ἀγίου Ὁρους, ἔχει γνωρίσει μεγάλη διάδοση σέ ὅλο τόν κόσμον καί κυκλοφορεῖ σέ πλῆθος μεταφράσεων.

• **Εὐθυμία Μαυρομιχάλη, Πανεπιστημιακός ΕΚΠΑ**

Μέ ἀφορμή τό γεγονός αὐτό, τήν συνεχῇ συγγραφική δραστηριότητα καί τίς μεταφράσεις σέ διάφορες γλῶσσες πολλῶν ἀπό τά βιβλία τοῦ Μητροπολίτου, ἡ Ἱερά Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου (Πελαγίας), πού ἐκδίδει τά βιβλία του, παραθέτει τό παρακάτω κείμενο τό ὁποῖο ἐπικεντρώνεται στό μεταφραστικό ἔργο τῶν βιβλίων τοῦ συγγραφέα.

Ο Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας, τής Θεολογικής Σχολής του Έθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών καθώς και του Τμήματος Ιατρικής, τής Σχολής Έπιστημών Υγείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, διαθέτει ένα πολυδιάστατο έργο, ποιμαντικό, κοινωνικό, διδακτικό, έρευνητικό και συγγραφικό. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι τό συγγραφικό του έργο τόσο ως πρός τόν όγκο του όσο και ως πρός τή διάδοσή του στην Εύρώπη, στην Αφρική, στην Αμερική και στην Ασία μέσω μεγάλου αριθμού μεταφράσεων.

Η συγγραφική δραστηριότητα του Μητροπολίτη Ναυπάκτου άρχισε τό 1978, όταν ως νεαρός άρχιμανδρίτης συνέγραψε τό βιβλίο, Μιά βραδιά στην έρημο του Αγίου Όρους, στό όποιο άναδεικνύει μέ βιωματικό και γλαφυρό τρόπο τήν ήσυχαστική παράδοση του Αγίου Όρους και τήν εισάγει στόν ευρύτερο χώρο τής εκκλησίας των πιστών. Από τότε έως σήμερα τό βιβλίο έχει γνωρίσει 24 εκδόσεις και μέ άφετηρία τήν μετάφρασή του στα Άγγλικά τό 1991 έχει μεταφραστεί σε 22 γλώσσες: σε όλες τις ευρωπαϊκές και τις βαλκανικές, και ακόμη, σε όρισμένες πού έντυπωσιάζουν, όπως τά Άραβικά, τά Κινεζικά, τά Κορεατικά, τά Σουαχίλι, τά Ινδονησιακά, τά Πακιστανικά Ούρντου. Η διάχυση του συγκεκριμένου βιβλίου μέσω μεταφράσεων σε όλες τις ήπείρους δημιούργησε έναν όρίζοντα προσδοκιών για τήν όρθόδοξη θεολογία σε όλον τόν κόσμο.

Επί πλέον, για τόν συγγραφέα τό βιβλίο αυτό υπήρξε ή άφετηρία για τή συγγραφή μιās σειράς έργων έμβάθυνσης και περαιτέρω άνάλυσης του ήσυχασμού, μέ έμφαση στην άγιορειτική παράδοση, και στην άνάδειξη μεγάλων μορφών άγίων ήσυχαστών. Ένδεικτικά, αναφέρεται τό έργο Ο Άγιος Γρηγόριος ό Παλαμās ως Άγιορείτης (1992), Ορθόδοξος Μοναχισμός (2002), μεταφρασμένα σε 3 γλώσσες αντίστοιχα, καθώς και τό βιβλίο «Οΐδα Άνθρωπον έν Χριστῳ» Βίος και πολιτεία του Γέροντος Σωφρονίου του ήσυχαστου και θεολόγου (2007), μεταφρασμένο σε 4 γλώσσες. Είναι σημαντικό ότι μία από τις γλώσσες των μεταφράσεων αυτών είναι ή άγγλική, και αυτό εξασφαλίζει τήν προσβασιμότητά τους σε ένα άνυπολόγιστα ευρύ άναγνωστικό κοινό.

Η επόμενη έμβληματική περίοδος τής συγγραφικής δραστηριότητας του Μητροπολίτη Ιεροθέου έγκαινιάστηκε μέ τό βιβλίο του Ορθόδοξη Ψυχοθεραπεία, τό 1986, τό όποιο έχει γνωρίσει 12 εκδόσεις.

Μέ αυτό τό έργο ό συγγραφέας επικαιροποιεί μέ τή λέξη – κλειδί ψυχοθεραπεία τήν νηπτική παράδοση των πατέρων τής εκκλησίας και επιτυγχάνει νά τήν

παρουσιάζει ως συγκροτημένο θεραπευτικό μοντέλο τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἀντίκτυπος τοῦ βιβλίου ὑπῆρξε μεγάλος στὸν δυτικό κόσμο, περισσότερο ἴσως στὴν Ἀμερική, συναγωνίζεται μέχρι σήμερα τὴν κοσμικὴ ψυχοθεραπεία ἐκεῖ, καὶ ἔχει μεταφραστεῖ σὲ 10 γλῶσσες, ἀνάμεσά τους τὰ Κινεζικά, τὰ Ρωσικά, τὰ Ἀραβικά. Ἡ καρδιά καὶ ὁ πυρήνας τῆς ὀρθόδοξης θεολογίας, σὲ διάλογο μὲ τὴ σύγχρονη ψυχοθεραπεία καὶ ψυχιατρική, διαπερνᾷ μὲ τὸ βιβλίο αὐτὸ ἓνα τεράστιο κοινό, συχνὰ ὅχι μόνον ὀρθόδοξο. Ἐξ ἴσου μεγάλη ἀπήχηση ἔχουν καὶ τὰ θυγατρικά βιβλία τῆς Ὀρθόδοξης Ψυχοθεραπείας, Ψυχικὴ Ἀσθένεια καὶ Ὑγεία 1987, Ἱατρικὴ ἐν Πνεύματι Ἐπιστήμη 2007, πού ἔχουν μεταφραστεῖ σὲ 7 καὶ 4 γλῶσσες ἀντίστοιχα, ἀνάμεσά τους, ἐκτός ἀπὸ τίς βασικὲς εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες, τὰ Ἀραβικά, τὰ Ρωσικά, τὰ Οὐγγρικά.

Ἡ ἀδιάκοπη συγγραφικὴ δραστηριότητα τοῦ Μητροπολίτη Ἱεροθέου μέχρι σήμερα ἀναπτύσσει παραγωγικά διάλογο ἀνάμεσα στὴν διδασκαλία τῶν πατέρων καὶ τὰ ἀρχαῖα καὶ σύγχρονα φιλοσοφικά συστήματα (Τὸ Πρόσωπο στὴν Ὀρθόδοξη Παράδοση 1991, βραβευμένο ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν)• ἀνάμεσα στὴ θεολογία καὶ τὴ Βιοηθική (Βιοηθική καὶ Βιοθεολογία 2005)• ἐμπλουτίζει τίς δογματικὲς μελέτες μὲ στέρεα δογματικὰ ἔργα (Δεσποτικὲς ἑορτές 1995, Θεομητορικὲς ἑορτές 2016, Ἐμπειρικὴ Δογματικὴ Α καὶ Β, 2010)• ἐρευνᾷ τὴ σχέση Ἱστορίας καὶ Ἐκκλησίας (Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, 2002)• ἐνδιαφέρεται γιὰ σύγχρονα κοινωνικά θέματα, μὲ ἀποτέλεσμα τὸ σύνολο τῶν ἔργων του νὰ σχηματίζει ἓνα πρωτοφανές, ὀγκῶδες corpus 120 βιβλίων. Ἡ εὐρεία θεματολογία τους ἀνταποκρίνεται στὴν ἀναζήτηση τῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ σύγχρονου ὀρθόδοξου πιστοῦ σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Ἐνδεικτικὰ, αὐτὸ εἶναι ἐμφανές στὸ βιβλίο Ὀρθόδοξη Πνευματικότητα, μεταφρασμένο σὲ 6 γλῶσσες, ἀνάμεσά τους τὰ Ρωσικά, τὰ Ἑσθονικά, τὰ Σλοβακικά, τὰ Οὐγγρικά, ἐπίσης στὸ ἔργο Ἡ Ζωὴ μετὰ τὸν θάνατο 1994, μεταφρασμένο σὲ 6 γλῶσσες, ἀνάμεσά τους τὰ Ρωσικά, τὰ Ἀραβικά, ἀκόμη, στὸ βιβλίο Δεσποτικὲς ἑορτές, μεταφρασμένο στὰ Ἀγγλικά, στὰ Ρωσικά, στὰ Ἀραβικά, στὰ Ρουμανικά.

Συνολικά 33 τίτλοι ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν βιβλίων τοῦ συγγραφέα ἔχουν μεταφραστεῖ σὲ 27 γλῶσσες, μὲ ἀποτέλεσμα 100 μεταφρασμένα βιβλία νὰ κυκλοφοροῦν κυριολεκτικὰ σὲ ὅλες τίς ἡπείρους. Ὁ Μητροπολίτης Ναυπάκτου ἀποτελεῖ σήμερα σημεῖο ἀναφορᾶς γιὰ τὴν ὀρθόδοξη θεολογία σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο, καὶ δὲν θά ἦταν ὑπερβολὴ νὰ χρησιμοποιήσουμε τὴ λέξη φαινόμενο, τόσο γιὰ τὴν συγγραφικὴ του δραστηριότητα, ὅσο κυρίως γιὰ τὸ μεταφραστικὸ ἔργο μέσω τοῦ ὁποίου ἡ ἀκραιφνὴς ὀρθόδοξη θεολογία διαχέεται σὲ ὅλον τὸν κόσμο.

Καὶ ἐὰν ὅλη αὐτὴ ἡ συγγραφικὴ παραγωγή πρωτότυπων καὶ μεταφρασμένων ἔργων καθιστᾷ ἀναμφισβήτητα τὸν Μητροπολίτη Ναυπάκτου τὸν πλέον ἐπιδραστικὸ καὶ πολυμεταφρασμένο θεολόγο-συγγραφέα στὸν χῶρο τῆς σύγχρονης ὀρθόδοξης

θεολογίας στήν Ἑλλάδα, ταυτόχρονα τόν τοποθετεῖ στήν πρώτη τετράδα τῶν πιά πολυμεταφρασμένων Ἑλλήνων συγγραφέων γενικότερα.